

BölcsIDE, BölcsODA

A moduláris mini bölcsőde mintaterve

Kísérleti szállítható moduláris kabinok, házak szekció

Szerző : Ambrusz Vivien Emese

Konzulens : Fábrián Gábor

BME, TDK, 2021

Absztrakt

Az elmúlt évtizedekben a magyarországi nagyvárosokban élő fiatalok közül egyre többen döntenek úgy, hogy elhagyják a nyüzsgő, városias környezetet, és helyette vidéken alapítanak családot. Ennek a tendenciának köszönhetően egyre több elnéptelenedett kis településre tér vissza az élet, a gyerekzsivaj. A kisgyermek növekvő száma és az édesanyák munkavállalásának segítése eredményezte a 2018-as jogszabályt, miszerint minden településen, ahol legalább 5 család igényli, az önkormányzat köteles a bölcsődei szolgáltatást megszervezni. A falvakban, községekben sokszor erre a tökéletes megoldás a mini bölcsőde. A mini bölcsőde olyan intézmény, mely a klasszikus bölcsődéhez képest kisebb létszámú csoportban, egyszerűbb személyi, tárgyi és működtetési feltételek mellett nyújt szakszerű gondozást és nevelést. Az új intézménytípus bevezetésével lehetőség nyílik arra, hogy amennyiben legfeljebb 7 kisgyermek – ha valamennyi gyermek betöltötte a második életévét, akkor 8 fő – ellátására jelentkezik igény, abban az esetben egy, a bölcsődénél egyszerűbb létesítési és működtetési formát hozzon létre a település.

Ezt az új és máris igen népszerű intézménytípust igyekszik kiszolgálni a mintaterv, amely gazdaságos, egyszerűen és gyorsan építhető, az esetleges demográfiai változásokat követve áttelepíthető/bővíthető moduláris, előregyártott megoldás. A terv célja, hogy kis alapterületen, kevés nyersanyag felhasználásával kínáljon egy élhető, praktikus, bárhová adaptálható házat, ami választ ad ezekre az új szociális kérdésekre.

Tartalomjegyzék :

Társadalmi igény - válasz	6
Technológia	10
A Modul	12
Variációk egy témára	16
Beillesztés a település szövetébe	27
Alkalmazkodás a jövőhöz	32

kép forrása : <https://www.ivc-commercial.com/en/heterogeneous-vinyl/elias/optimise-70-elias-t93>

Társadalmi igény - válasz

A világunk a 21. században tele van kihívásokkal, új helyzetekkel, gyors változásokkal. A legtöbb gyors és hatékony választ kíván, és nincs ez másképpen a szociális problémákkal sem. A magyarországi demográfiai változások, mozgások következtében az elnéptelenedő falvakba újra visszatelepülnek a fiatalok, a "vidéken újrakezdők", és velük együtt a gyermekek is. Sok ilyen virágzásnak indult faluban, községben hiányzik a bölcsődei ellátás, pedig fontos, hogy a kisebb települések ezen szolgáltatás biztosításával élhető környezetet biztosítsanak a családoknak, helyben tartsák a fiatalokat, és azoknak ne kelljen dönteniük a gyermeknevelés és munkavállalás között. A bölcsődei ellátásnak hatása lehet a gyermek további fejlődésére is. Sok vizsgálat jutott arra az eredményre, hogy általánosságban a kora gyermekkori ellátórendszerben résztvevő gyermekek jobban fejlődnek, szociálisan érettebbek, a későbbiekben jobban teljesítenek, mint az otthon, anya vagy rokon által nevelt gyermekek.

kép forrása : <http://mixinfo.id-china.com.cn/a-19190-1.html>

A területi egyenlőtlenségek azonban ezen a téren nagyon erőteljesek: 2017-ben 2610 olyan település volt Magyarországon, ahol összesen több, mint 70 ezer gyermek számára nem volt helyben elérhető napközbeni ellátás. A megfelelő korú gyermekek 26%-a volt érintett. A helyzet persze nem könnyű a települések számára, hiszen a gyerekek száma évről évre változik, így nehezen kiszámítható, hogy jelentkezik-e az adott településen elegendő igény a bölcsődei csoport indításához, ezért nem fognak bele hagyományos jellegű bölcsődeépítésbe. Ennek a problémának lehet megoldása egy előregyártott, könnyen felépíthető és bárhová adaptálható mini bölcsőde, mely akár szállítható is egyik településről a másikra, ha változnak az igények.

2017 óta átalakulóban, fejlődésben van a kisgyermek nappali gondozását ellátó intézmények rendszere. A cél az, hogy a többfajta, könnyebben megszervezhető bölcsődei formával javuljon a helyzet. A gondozott gyermekek száma emelkedik, többségük továbbra is a két év feletti korosztályból kerül ki. Magyarországon az elmúlt években kapott igazán nagy hangsúlyt ez a kérdés, 2018-ban bölcsődefejlesztési program íródott a hiányok kezelésére.

Korábban csak a 10 ezer főt meghaladó lakosú településeken kellett megszervezni az ellátást, 2018 végéig azonban minden olyan településen biztosítani kellett, ahol 40-nél több 3 éven aluli él, vagy legalább 5 gyermek tekintetében igény van erre. Ennek ellenére 2018 első negyedévében mindössze 32 településen létesült összesen 50 mini-bölcsőde, amelyek közül csak 11 volt 2000 főnél kisebb településen. A mini-bölcsődék fenntartási és építési terheit átgondolva nem mutatkozik nagy kedv a kisebb települések között mini-bölcsődék létrehozására. Ezért is fontos egy költséghatékony alternatíva kínálása. A bölcsődefejlesztési program végső célja, hogy a munka és a család közötti egyensúly kialakításában segítsen a szülőknek. Ezért nagyon fontos, hogy az igénylő családok számára helyben, vagy legalább a környező települések valamelyikén elérhető legyen a bölcsődei ellátás valamely formája, hogy a gyerekeket ne kelljen sokat utaztatni, ezzel is könnyítve a szülők életét.

A hagyományos bölcsődei, több csoportos rendszer sok kis település számára anyagi szempontból és az igények tekintetében sem lehetséges, lévén, hogy a bölcsőde építés legtöbb esetben a helyi önkormányzatok feladata, akik alacsony költségvetéssel gazdálkodnak. Hogy segítsék a folyamatot a 10 000 vagy kevesebb lakossal rendelkező települések esetében, az ellátás megszervezésének megkönnyítésére új, rugalmasabban létrehozható és működtethető bölcsődei formák jöttek létre. A klasszikus bölcsőde mellett az ún. mini bölcsőde, a munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde. Ezek az intézmények eltérnek a tekintetben, hogy hány gyermekről gondoskodhatnak, a személyzetnek milyen képzettséggel kell rendelkeznie, és jellemzően ki az intézmény fenntartója. A mini bölcsődék intézményes formában nyújtanak ellátást, de a klasszikus bölcsődéknél egyszerűbben létesíthetők és működtethetők.

Szervezetileg működhet:

- önálló bölcsődeként, annak tagintézményeként;
- többcélú óvoda-bölcsődeként; így akár meglévő óvodai intézményhez is kapcsolható.

Jellemzően önkormányzati, alapítványi vagy egyházi fenntartásúak, és 2017-ben mintegy 350 gyermek ellátásáról gondoskodtak, és ez a szám növekvő tendenciát mutat. Egy mini bölcsődében legfeljebb 7 gyermek nevelhető, gondozható. Ha a mini bölcsődében valamenyi gyermek betöltötte a 2. életévét, abban az esetben a csoport létszáma 8 fő lehet. Ha sajátos nevelési igényű gyermeket is ellátnak, akkor a csoport létszáma legfeljebb 5 fő lehet. A normál bölcsődéhez hasonlóan a mini bölcsi is 20 hetes kortól 3 éves korig fogadja a gyermekeket. A gyermekek ellátását csoportonként 1 fő kisgyermeknevelő és 1 fő bölcsődei dajka végzi. A csoportszoba a normál bölcsőde esetén min. 48 m², a mini bölcsődénél azonban elegendő 24 m² alapterület.

A bölcsődei ellátást biztosító férőhelyek számának bővítése folyamatos. Jelenleg 13 ezer új férőhely kialakítása zajlik a már megkezdett bölcsődefejlesztések keretében. Így többek között a 2018-ban meghirdetett program folytatásaként 2021. december 1-jéig újból lehetőségük van a települési önkormányzatoknak pályázatot benyújtani bölcsődei, mini bölcsődei férőhelyek létrehozására, összesen 1,5 milliárd forintos keretösszegben, de uniós háttérű fejlesztések is folyamatban vannak.

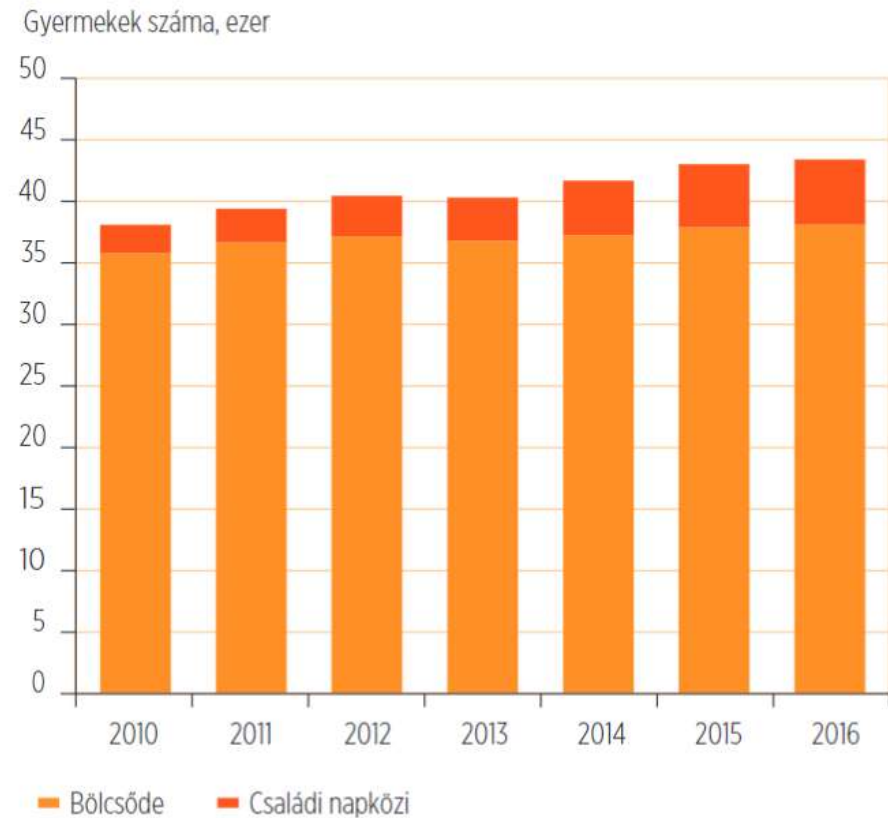
A jelenleg futó programciklusban, az EFOP pályázati kiírások - településméret szerint - differenciált forrásokat biztosítanak, amelyek mértéke 1000-4000 fős települések esetében 35-40 millió forint, 1000 fő alatti településeknél pedig 40-44 millió forint. Jelenleg mintegy 850 településen 53400 bölcsődés korú gyermek ellátására kerülhet sor. A bölcsődék finanszírozására, támogatására több, mint 40 milliárd forintot fordítanak a központi állami költségvetésből.

5.1. tábla Bölcsődék, 2017. május 31.

Megnevezés	Intézmények	Működő férőhelyek	Beíratott gyermekek	Férőhelyhiány miatt elutasított gyermekek
Bölcsőde	754	40 040	37 977	2 201
Mini bölcsőde	50	354	346	27
Munkahelyi bölcsőde	7	49	38	–
Családi bölcsőde	938	6 032	5 732	651
Összesen	1 749	46 475	44 093	2 879

kép forrása : KSH, Magyarország számokban 2017

5. ábra. A bölcsődékben és a családi napköziben* gondozott gyermekek száma, 2010–2016

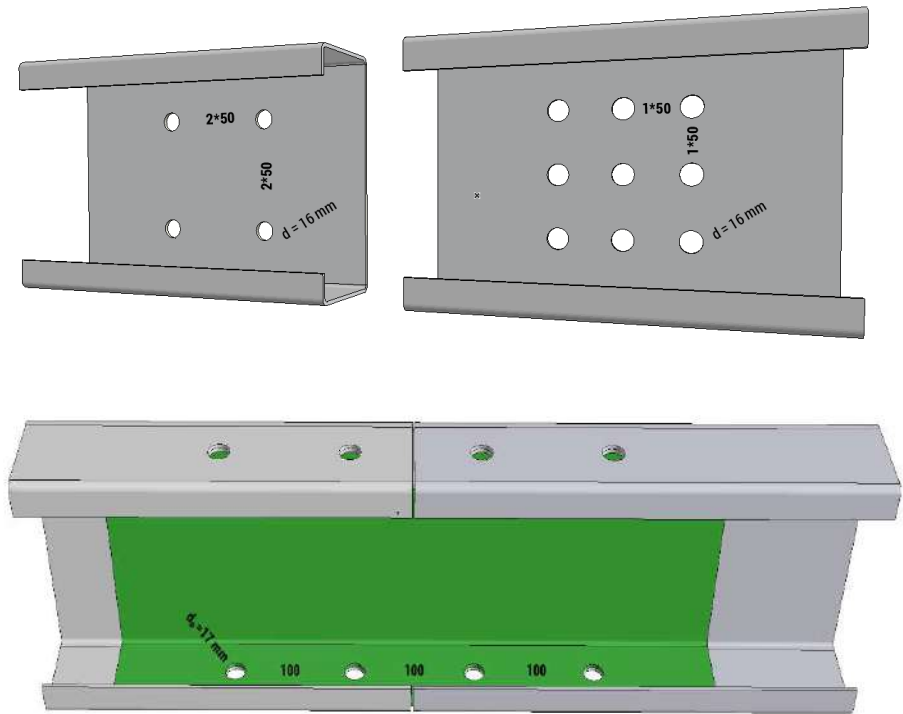
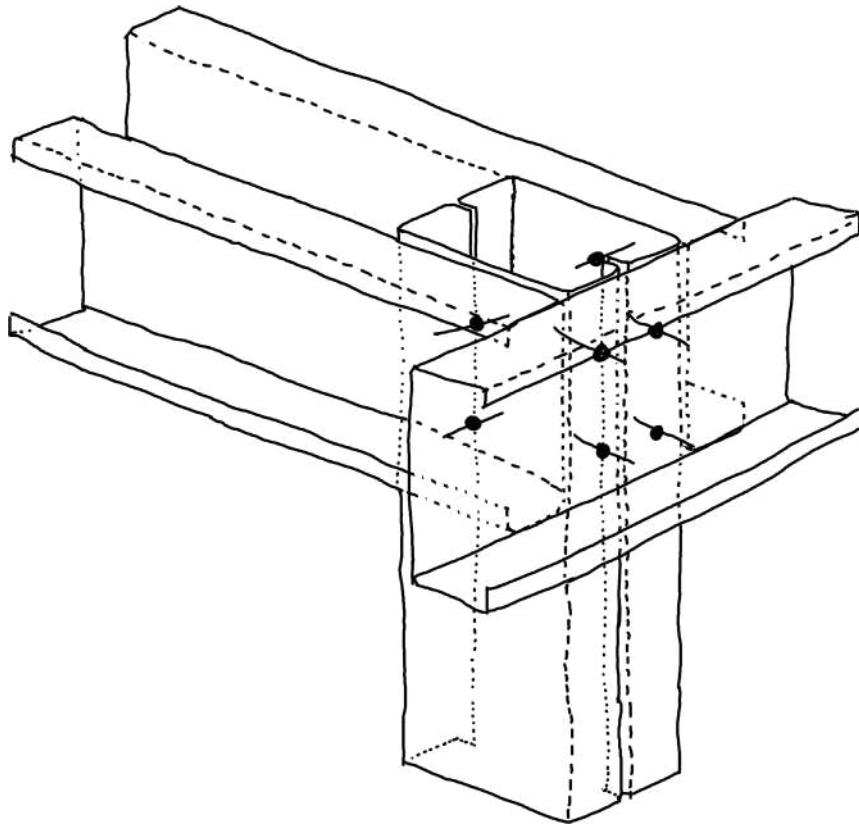
kép forrása : Makay Zsuzsanna (2018): Családtámogatás, női munkavállalás.

Technológia

A technológia megválasztásánál alapvető szempont, hogy nyitott rendszer legyen, mely egyszerűen illeszkedik a volumetrikus, moduláris építészeti irányhoz. Fontos még, hogy az összeállítás során kevés erőforrást használjon, könnyen kezelhető és gyorsan építhető legyen, és ezáltal olcsó, költséghatékony megoldást nyújtson a kistelepülések számára. A mintaterv egyik lényege továbbá a könnyű szállíthatóság, ami kis tömeget igényel, valamint a minimális anyaghasználat és újrafelhasználás/újrahasznosítás, ami környezetvédelmi szempontból sem elhanyagolható. Ezen követelmények mentén esett a választás az acél C vázszerkezetre, mely külpontosan illesztett, perforált, csavarral rögzített C szelvényekből áll. A kapcsolatok ilyen megformálása nagy teherbírást, egyszerű helyszíni szerelést és kevés egyedi elemet eredményez, ami az egész rendszert 1 fajta pillérre és 2 fajta gerendára redukálja. Erre az acélvázra rögzítik a szintén előregyártott falpaneleket, illetve a könnyűszerkezetes födémeket és a fémfedésű előregyártott tetőt. Ezzel a technológiával nagyobb tér nyerhető a hagyományos téglafalazattal szemben,

a falak egyenesek és a sarkok tényleg derékszögűek. Ez a tulajdonság a helykihasználás és alaprajzi tisztaság szempontjából releváns. Az üzemből a 3x3x6 méteres blokk egyben, a nyeregterő szakaszok pedig lapokra bontva érkeznek a helyszínre. A rendszer alapozása egyszerű lemezalap vagy kavicságyazat. Ez ott helyben készül, még az elemek leszállítása előtt. A közműcsatlakozások helye az előregyártásnak köszönhetően előre, nagy pontossággal tervezhető és alakítható ki. A leszállított, kész modulok a szabad rúdvégeknél összekapcsolhatóak, az elemek sorolása még tovább növeli a rendszer stabilitását. A nyeregterő alatt kialakuló, egybefüggő padlástér tökéletes a gépészeti berendezések és vezetékek elhelyezésére. Az összekapcsolt modulok ezután szálalás hőszigeteléssel és átszellőztetett burkolattal láthatók el, jelen esetben a funkcióhoz illeszkedő meleg, barátságos faburkolattal. A modulok acél rendszere is megkapja ugyanezt a faburkolatot. A vizes helyiségekben a falpanel elé szerelt gipszkaroton előtéffel kerül. A padló szerkezet is könnyűszerkezetes álpadló rendszer, ami a vizes helyiségekben ragasztott csúszásgátló kerámia burkolatot kap, a többi helyiségbe és a közlekedőkbe pedig jól tisztítható PVC burkolat kerül.

Szerkezeti kapcsolatok

kép forrása : Szakdolgozat, Vass Zoltán : C-VÁZ, BME 2020

A Modul

A bölcsőde a különböző funkcionális egységek szerint szerveződik modulokba. A téralakításnál az egységesítés, a jól használható térkapcsolatok és a minél gazdaságosabb kialakítás volt a cél. Az egységeket határoló falak az adott irányokban egyforma hosszúak, ezzel is segítve az előregyártást és az előre meghatározott illeszkedést. A blokkok a jól szállítható 6x3x3-as méretet követik, 1-1 ilyen kubusba kerülnek az alábbi helyiségek:

- Csoportszoba - gyermekcsoportonként 1 - A csoportszoba (bútorzat nélküli) hasznos alapterülete nem lehet kevesebb, mint 3 m²/fő. (ez 2 modul csatlakoztatásával jön létre)
- Gyermekfürdőszoba - gyermekcsoportonként 1
- Gyermeköltöző (átadó helyiség, előszoba) - gyermekcsoportonként 1
- Tárolóhelyiség - gyermekcsoportonként 1 - Kialakítása valamennyi gyermekágy, játék, egyéb eszköz tárolására nyújtson lehetőséget. Építészeti adottságok függvényében folyosórészen vagy gyermeköltözőben kialakított tárolási lehetőség is elfogadható.
- Akadálymentes mosdó/illemhely (szülők számára) - bölcsődénként 1
- Takarítószer-raktár/szekrény - gyermekcsoportonként 1
- Előtér, babakocsi-tároló - bölcsődénként 1
- Terasz - nevelési-gondozási egységenként 1
- Kisgyermeknevelői szoba - bölcsődénként 1
- Felnőtt öltöző - bölcsődénként 1
- Felnőtt mosdó - bölcsődénként 1
- Melegítőkonyha - bölcsődénként 1 - Mini bölcsőde, munkahelyi bölcsőde és családi bölcsőde esetében kötelező, ha nincs főzőkonyha.
- Tálaló-mosogató - bölcsődénként 1
- Ételhulladék-tároló - bölcsődénként 1
- Játszóudvar - gyermekcsoportonként 1 - Többcélú intézményben (pl. óvoda) a másik korosztály udvarrészétől elkülönítetten kell kialakítani, biztosítva, hogy azt csak a bölcsődés korúak használhassák.

Modultípusok

Nevelői szoba

Felnőtt mosdó/öltöző

Melegítőkonyha

Átadó

Gyermekek mosdó

Csoportszoba

Terasz

Az egység magába foglalja a fedett terasz/tornácot is, amely közlekedőként, fedett nyitott pihenőtérként, és babakocsitároló-helyként is szolgálhat. Ennek a tornácnak az épület árnyékolásában és hőháztartásában is nagy szerepe van, emellett a kinti, szabadlevegős altatásnak és játéknak is helyet biztosít. Ez a külső, védett közlekedési lehetőség új megnyitásokra, gazdasági és mellékbejáratokra is lehetőséget nyújt. Az elemek sorolásakor a terasszal átellenes oldalon kialakul egy belső, zárt közlekedőfolyosó is, ami folyamatos kapcsolatot és áramlást teremt az egyes helyiségtípusok között. Ezen az oldalon sorakoznak a fix üvegezésű ablakok pillértől pillérig, tágítva a teret és beengedve a fényt. A külső ajtók is üvegezettek, ahol lehet, tolóajtók. Itt is a természetes megvilágítás és a kerttel való kapcsolatteremtés volt a cél. Az elemek klasszikus, 38°-os nyeregterítő fedést kapnak, hogy minél egyszerűbb legyen a kialakításuk, és jól illeszkedjenek bármilyen településbe, megfeleljenek a településképi szabályozásoknak. A tető és a földem között kialakuló padlástérben elhelyezhetők a gépészeti berendezések, a világítástechnikai és telekommunikációs vezeték, álmennyezetre nincs szükség. A modulok fa falburkolatot kapnak belül és kívül is, kivéve a vizes helyiségeket, ahol az előtétfalakat színes borítás

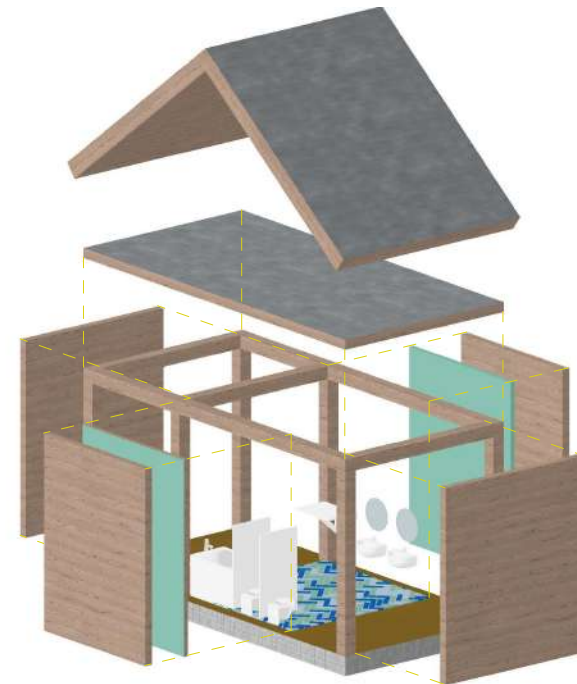
különbözteti meg. A mosdókban és a melegítő konyhában a padlóburkolat ragasztott kerámia, a többi helyiségben könnyen tisztítható PVC. A padlóburkolatoknál fontos volt a színes, játékos kivitelezés, a kerámiaburkolat 3 kékes színből véletlenszerűen rakott halszálkaminta, a PVC-burkolat pedig okkersárga. A helyiségkapcsolatok tekintetében a már említett funkcionalitás volt a fő tervezési szempont. A központi szerep a megérkezésé, a gyerekek átadásáé. Itt elengedhetetlen a közvetlen kapcsolat az átadó és a mosdó között, lehetővé téve a fürdetést, kézmosást és az átöltöztetést a csoportszobába lépés előtt. Így alkot az átadó-gyermekmosdó-csoportszoba egy funkcionális láncolatot, itt a hangsúly a gyerekeken van. Az átadóban fiókos tároló található, ahol a gyermekek külön-külön tárolhatják a cipőiket/ruháikat. Pad, akasztók, általános tárolók és tükörök is kaptak helyet, illetve a fedett terasz mellett itt is lehet tárolni a babakocsikat. A gyermekfürdőszobát 2 kis vécével, 2 kiscsappal és kisméretű káddal szükséges felszerelni, illetve itt egy pelenkázóasztal is beépítésre kerül, tárolóbútorral. A csoportszoba tere könnyen átrendezhető bútorokkal van felszerelve, beépített szekrénnyel a kiságyaknak és etetőszékeknek. A játékok elhelyezésénél figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat.

A gyermekek önálló választását szolgálja a jól látható nyitott polcokon történő elhelyezés. A térbe kerülnie kell még játszószőnyegnek, kisasztalnak gyerekszékkel, és ülőbútoroknak is, a nevelők számára. A berendezésnél a puha, természetes anyagok dominálnak, a felületek és sarkok lekerekítettek a minél nagyobb biztonság érdekében. A gyerekheverő, szivacs, párnák elhelyezése az elkülönülésre alkalmas kuckó kialakítását szolgálja. A csoportszoba nagyméretű tolóajtókkal nyit a fedett terasz és a játszóudvar felé, altatáskor és nyáron szinte teljesen megnyitható. Az árnyékolás mosható anyagú textil rolókkal történik.

A másik kapcsolatrendszer a dolgozóké, olyan helyiségek alkotják, ahol ők mozognak, tevékenykednek. Ilyen a melegítőkonyha, a nevelői szoba teakonyhával, és a felnőtt mosdó-öltöző. Ezek a helyiségek az átadó másik oldalán helyezkednek el, a nevelői szobának és a melegítőkonyhának külön külső bejárata is van. A mini bölcsődében főzőkonyhát vagy tálalókonyhát kell kialakítani attól függően, hogy helyben, vagy kiszállítással biztosítják a gyermekek étkezését. Ebben a mintatervben az alapterület minimalizálása érdekében csak melegítőkonyha került kialakításra.

Tálaló-mosogató, ételhulladék-tároló kialakítása is szükséges. A nevelői szoba az adminisztrációé és a pihenésé, ez van a csoportszobával ellentétes oldalon. Ide egy kis teakonyha, könyvespolc, tárolók és egy kétszemélyes asztal került, és tolóajtóval van leválasztva a közlekedőtől. A következő az akadálymentes felnőtt mosdó és öltöző, ahol egy öltözőszekrény, pad, zuhanyzó, wc és mosdó lett elhelyezve. A melegítőkonyha következik az átadó után, ebben kialakításra került egy leválasztható tejkonyha-fülke.

Modul robbantott ábra

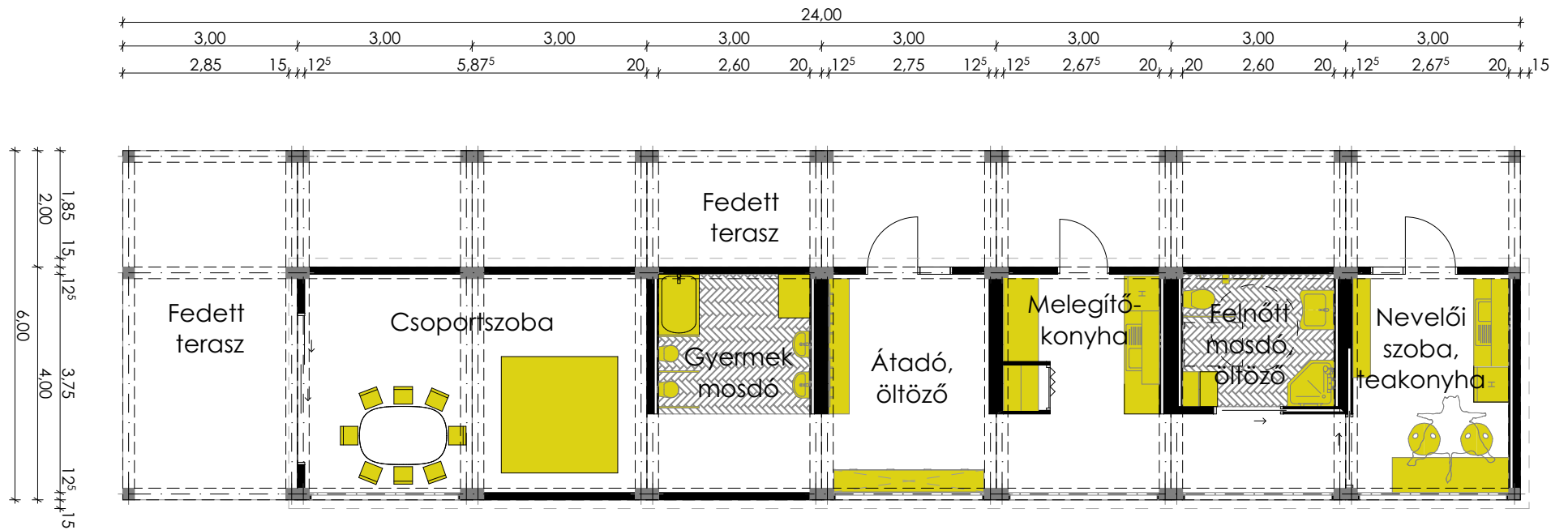
Variációk egy témára

A mintaterv egyik célja hogy többféle telken, téri szituációban helytálljon. A modulok elrendezésére a terv két lehetséges megoldást nyújt, egy lineáris, klasszikus oldaltornác elrendezést, és egy keretes, belső udvaros verziót. A lineáris sorolás egy nagyon tradicionális, egyszerű nyeregtetős oldaltornác épület, ami szinte már vernakuláris vonásokat mutat, mindezt modern köntösben. Itt a megérkezés, vagyis az átadó-öltöző közepén van, a fedett teraszról tudunk belépni. Innen nyílik a 2 helyiségcsoport (felnőtt és gyerek területek), az átadóból balra fordulva a felnőtt/nevelői helyiségekkel, jobbra pedig a gyerekek területeivel. Ez a séma kiegészül egy záróelemmel, ami egy falak nélküli, 3x6 méteres modul ugyanolyan nyeregtetővel mint a többi. Ez a hosszanti fedett teraszhoz csatlakozva növeli a védett kültéri területet, ahol altatni és játszani lehet, és egy teljes falszélességű tolóajtóval nyit rá a csoportszoba. A melegítőkonyha és a nevelői szoba külön mellékbejárattal nyit a tornácra, megkönnyítve a dolgozók elkülönített érkezését és az áruszállítást a melegítőkonyhába.

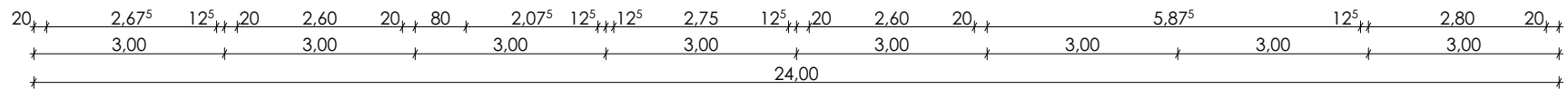
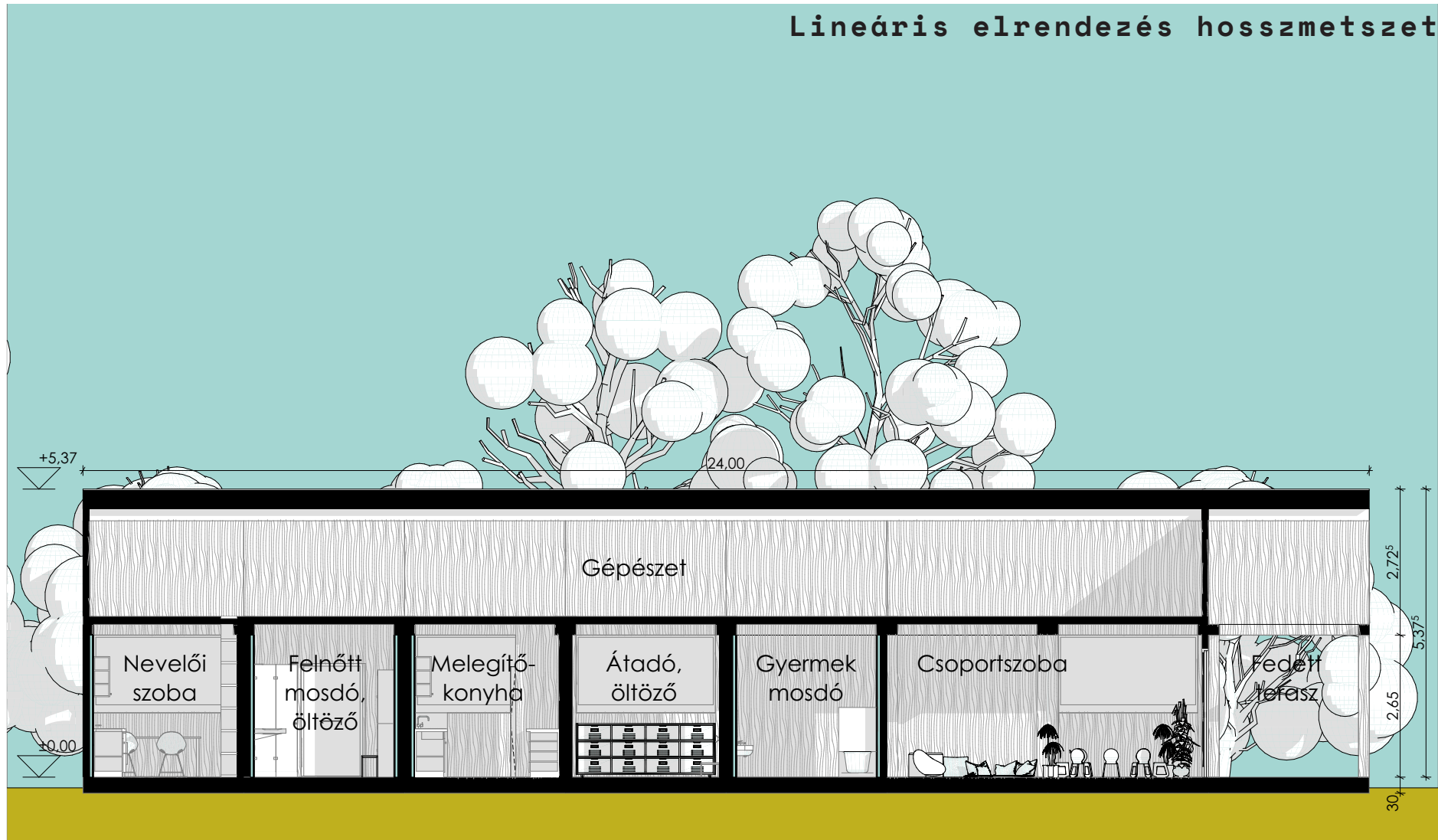
A keretes rendszer is egy népi háztípust elevenít fel, a körbeforgatott tornácos szárnyakkal és közrezárt udvarával. Az utcafronti megérkezés egy üvegezett, lapostetős modulal az ehhez a archetípushoz kapcsolódó hangsúlyos kapu leképezése. Ez a fajta megérkezés lehetővé teszi hogy a szülők belássanak a belső udvarra, könnyen megtalálják a gyerekeket délután. Ezt a könnyed, transzparens elemet fogják közre az U alak szárjai. Az épületbe lépve jobbkéz felé eső szárny a felnőtteké, a baloldali pedig a gyerek rész. Ebben az elrendezésben a fedett tornác a belső udvar felé néz, a két szárny szembefordul egymással. Ez a zárt belsőudvaros elrendezés tökéletes sarok telkekre, vagy faluközpontba, a szélesebb utcafronti homlokzat kiemeli az épületet

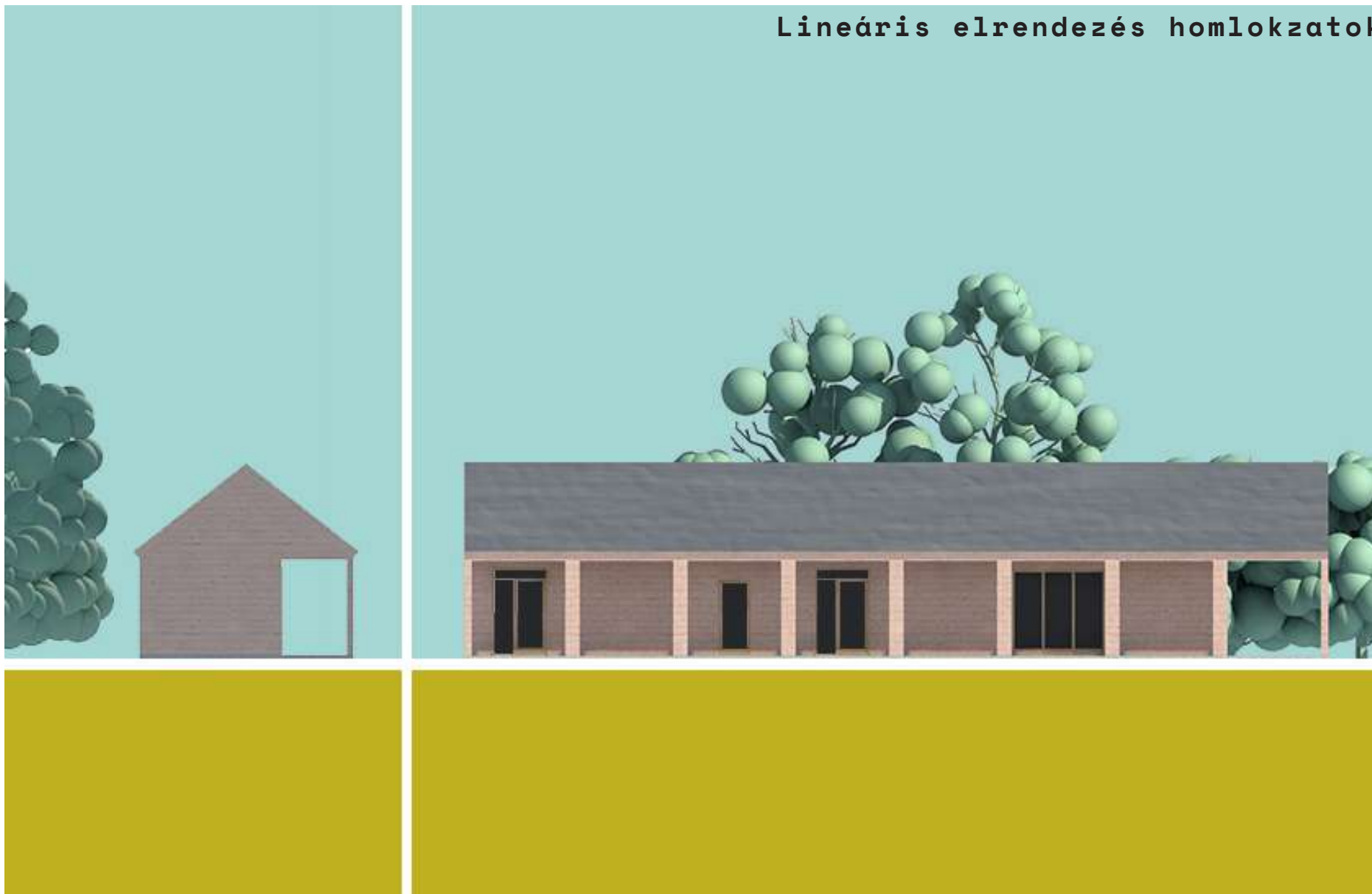
Lineáris elrendezés alaprajz

Lineáris elrendezés hosszmetset

Lineáris elrendezés homlokzatok

Lineáris elrendezés látvány

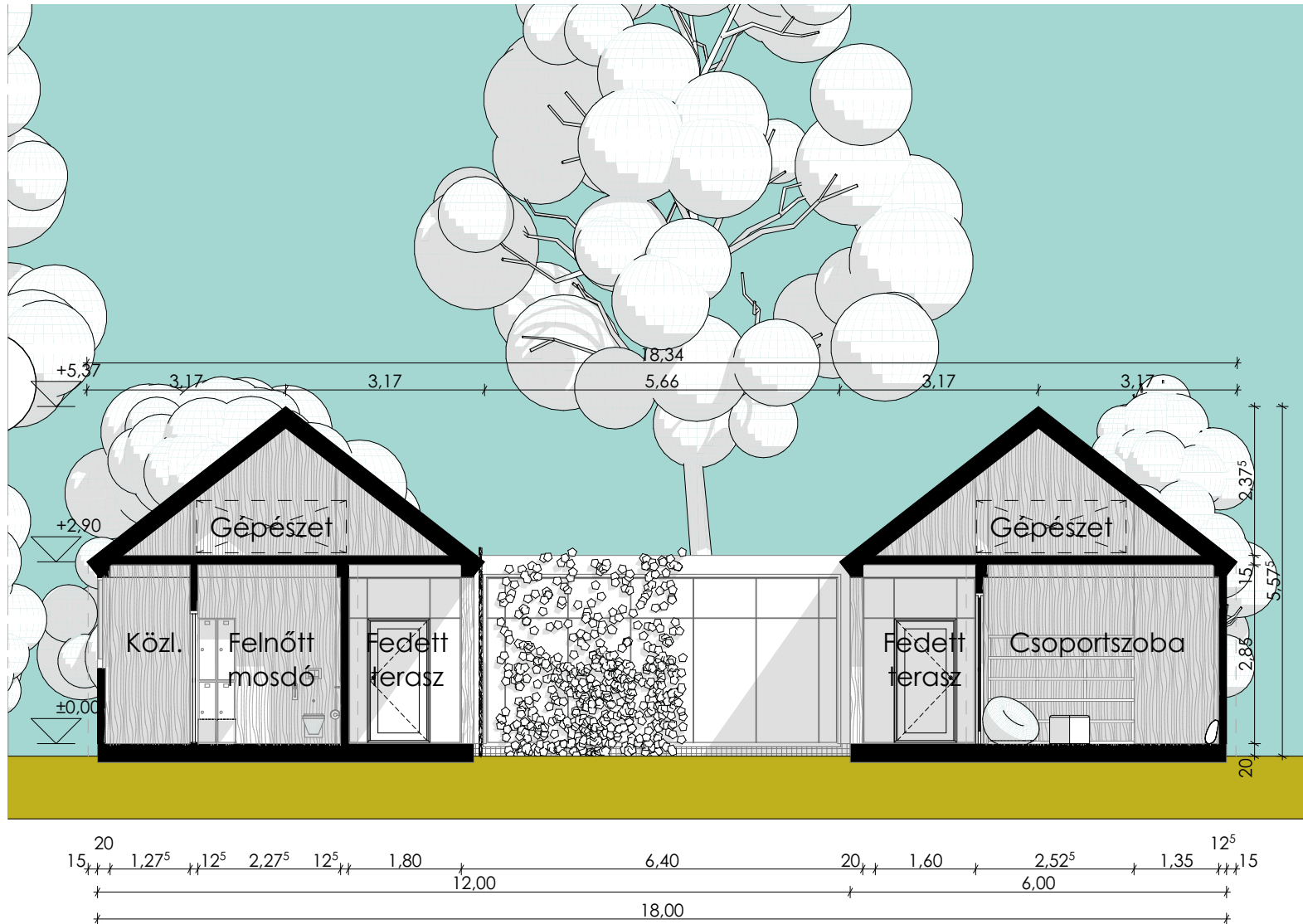
Helyiségkapcsolatok

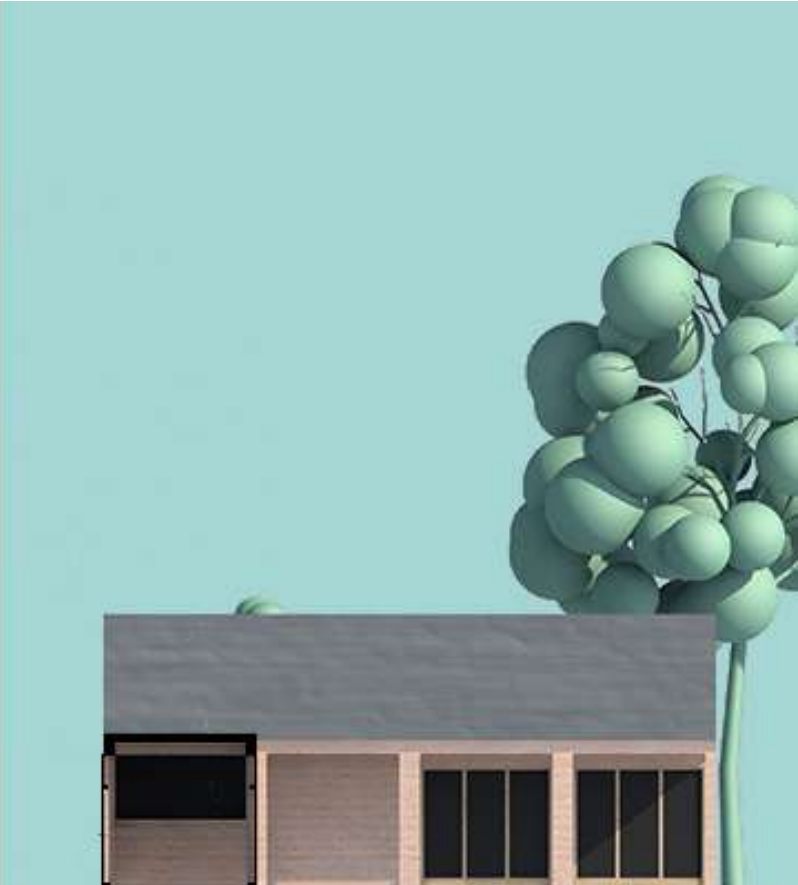
Keretes elrendezés alaprajz

Keretes elrendezés keresztmetszet

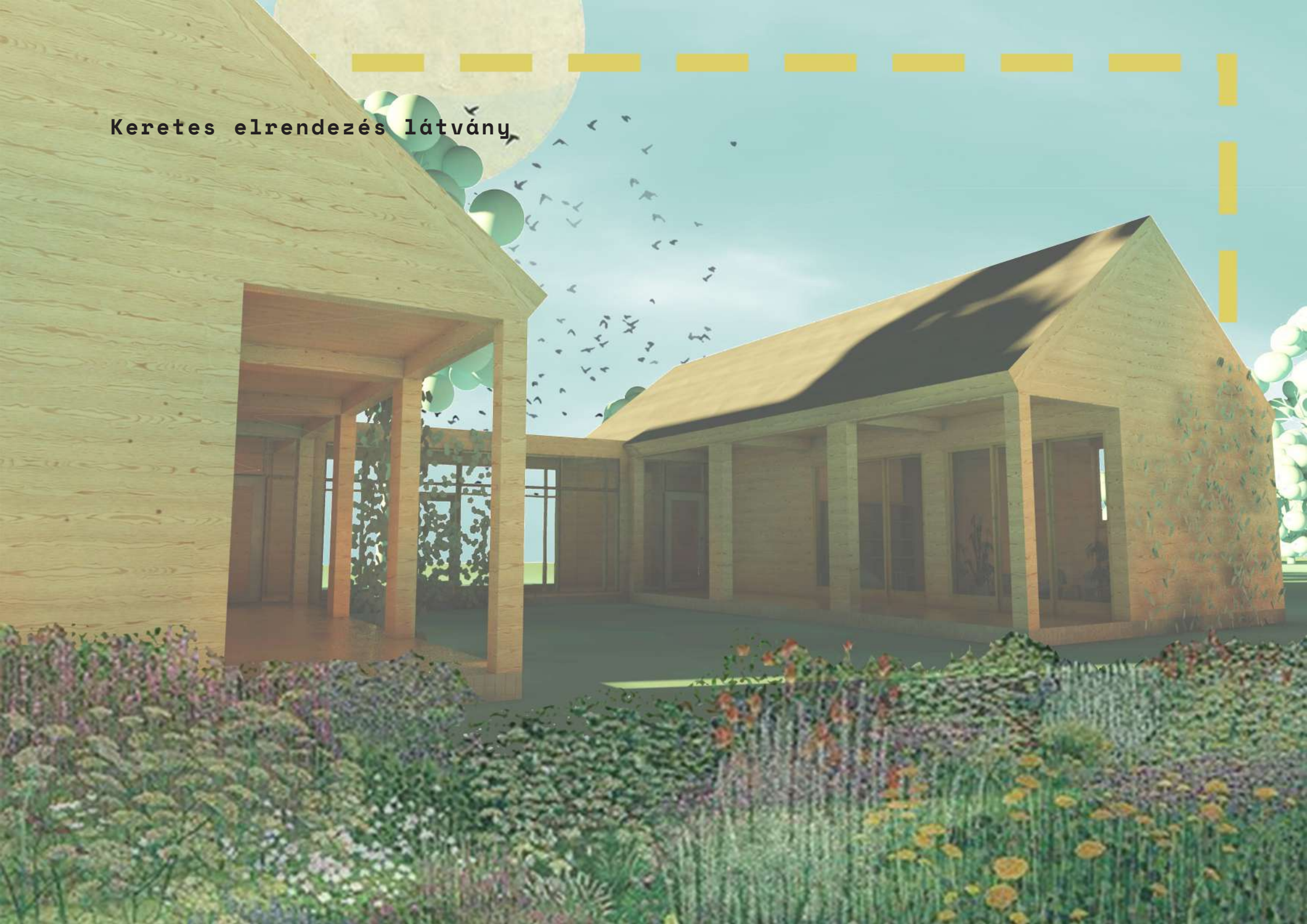

Keretes elrendezés homlokzatok

Keretes elrendezés látvány

Csoportszoba látvány

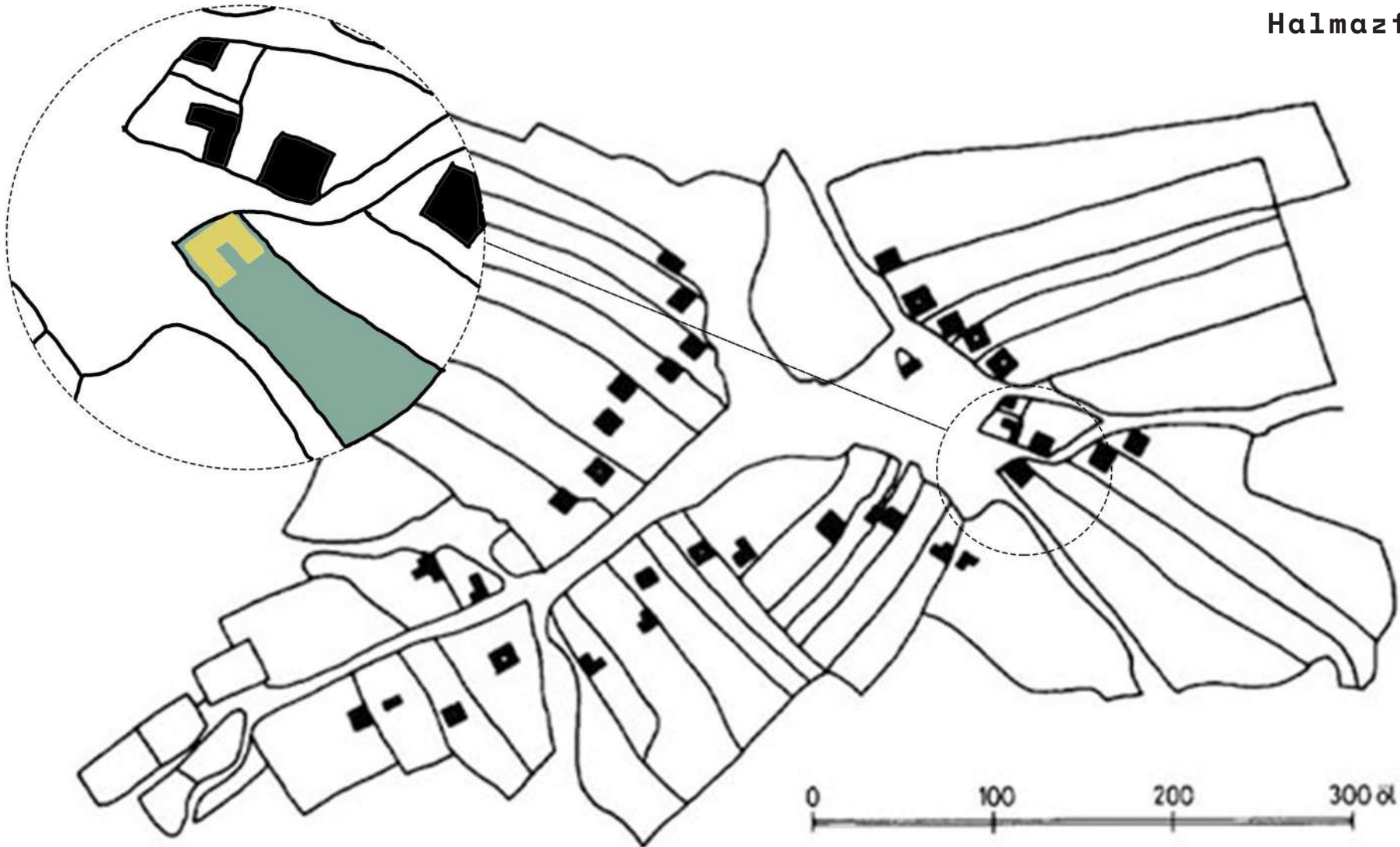
Beillesztés a település szövetébe

A különböző összeépítési variációk különböző morfológiai falutípusokhoz igazodnak. A morfológiai falutípusok kifejezés alatt a belterületi alaprajzok által meghatározott falutípusokat értjük. A falutípusokat alapvetően a földrajzi viszonyok és a gazdálkodási módok határozzák meg, nagy szerepe volt a falvak képének formálódásában a történelemnek, elsősorban a település saját történelmének. A faluforma sokszor árulkodik arról, hogy a település mikor jött létre és milyen sorsfordulatokat ért meg fennállása alatt. A két leggyakoribb magyar falutípus a halmazfalu, és a szalagtelkes falu, a mintaterv erre a két típusra kínál variációt. A halmazfalu olyan település, amelynek belső elrendezése szabálytalan, és ez a települési szabálytalanság minden lényeges alaprajzi vonásra kiterjed. Házai rendszeretlen összevisszaságban állnak, táblatelkei és telektömbjei szabálytalan alakúak. Utcái, ha egyáltalán vannak, a kivezető utakat leszámítva rövidek és zezugosak. Itt sokszor kialakul egy központi teresedés, ahol a templom, iskola, orvosi rendelő, egyszóval a fontosabb közintézmények helyezkednek el.

Az itteni telkek sokszor sarok telkek, háromszöges vagy négyzetes arányúak. Ide, a faluközpontba érdemes a mini bölcsődét is telepíteni, mégpedig a keretes elrendezésben, ami jól illeszkedik ezekhez a telekarányokhoz és a központi szerephez.

A szalagtelkes falu olyan település, amelynek egymás mellett fekvő keskeny, hosszú, szalag alakú belső telkei hosszanti oldalukkal érintkeznek és így alkotnak egyszeri vagy többszöri sorozatot. A szalagtelkes falu lehet együtcsás vagy többütcsás. Ebben a falutípusban nem mindig alakul ki konkrét faluközpont, sokszor a fontos közintézmények elszórtan helyezkednek el. Előfordul azonban a szalagtelkes falvaknál is a központi teresedés, ahol a főutca kiszélesedik, ezt orsós falunak nevezzük. A teresedés ellenére a telekformák legtöbbször változatlanok, marad a keskeny és hosszú forma. Itt a leggyakoribb épülettípus a telek egyik oldalára helyezett oldaltornácós háztípus. Itt a lineárisan sorolt modulok a illeszkednek a legjobban a hosszú, keskeny telkekre, tájolásban a szomszédos épületeket követve, az utca homlokzati síkját tartva.

Halmazfalu

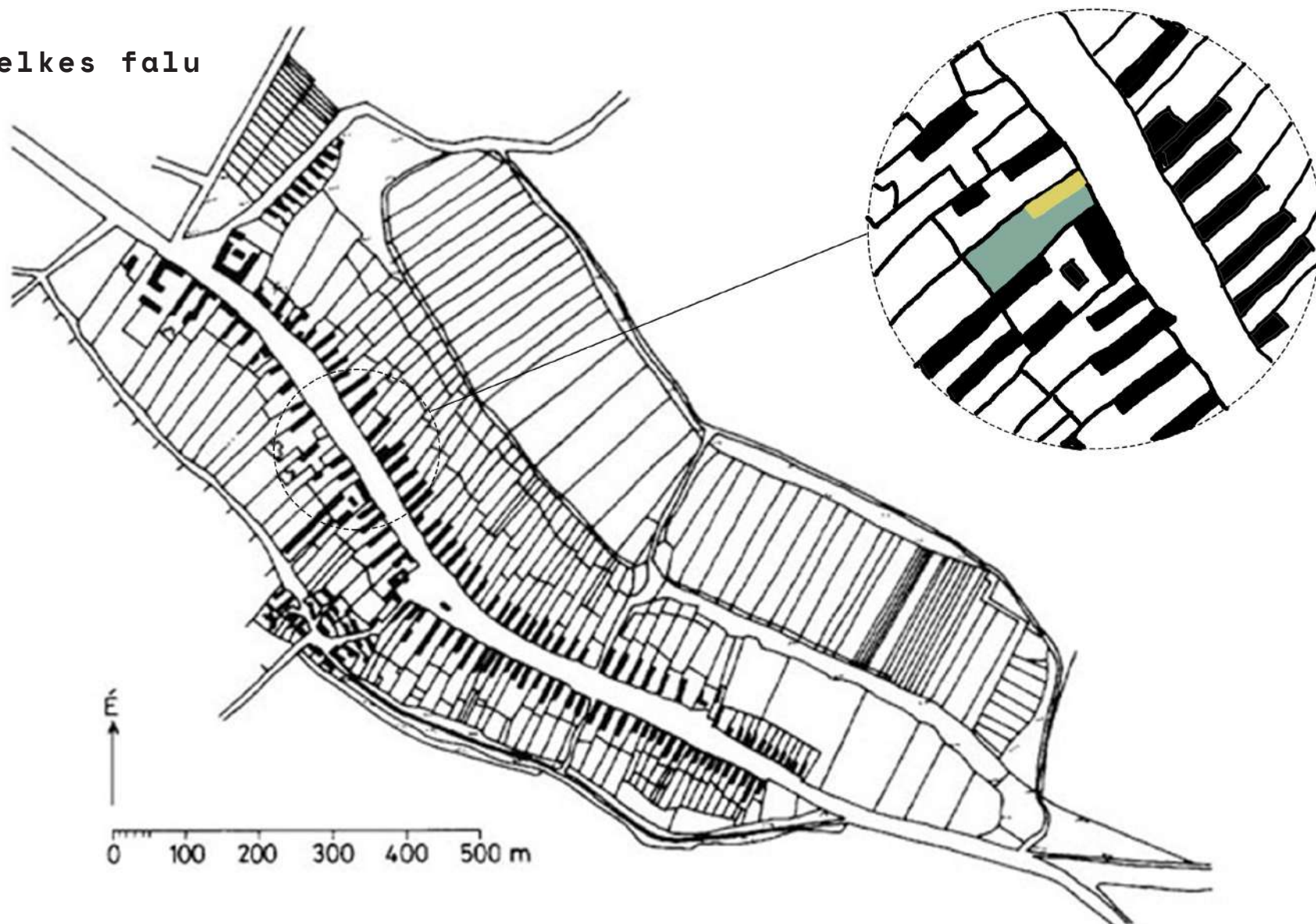

kép forrása : <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/MagyarNeprajz-magyar-neprajz-2/iv-eletmod-41AA/telepules-41D4/a-magyar-nyelvterulet-41E0/csoportos-telepulesek-41E1/falu-es-varostipusok-4284/a-falu-4285/>

Halmazfalu utcakép

Szalagtelkes falu

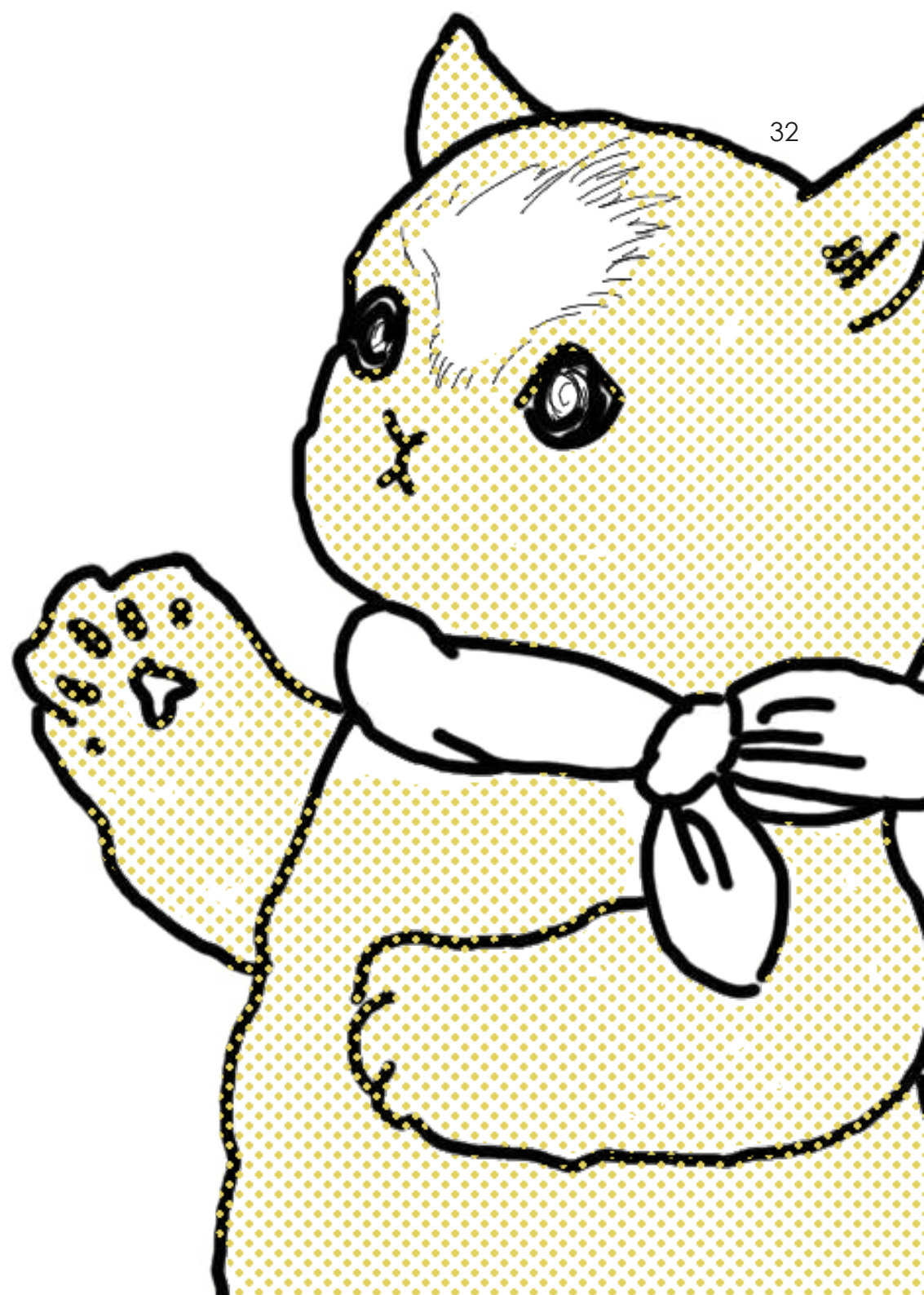
kép forrása : <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/MagyarNeprajz-magyar-neprajz-2/iv-életmod-41AA/telepules-41D4/a-magyar-nyelvterulet-41E0/csoportos-telepulesek-41E1/falu-es-varostipusok-4284/a-falu-4285/>

Szalagtelkes falu utcakép

Alkalmazkodás a jövőhöz

Ez a dolgozat kifejezetten az egy csoportos mini bölcsődét vette górcső alá. Az alacsony építési- és fenntartási költség, a kistelepülések alacsony gyermekszáma ezt tette indokoltá. Mi a helyzet akkor, ha a település növekedésnek indul? Ha ennek következtében a gyermekszám nő, vagy új kisgyermekes családok költöznek be? A volumetrikus moduláris építészeti megoldás erre is választ tud adni a jövőben. Ezek a blokkok akár több csoportos bölcsődévé is tudnak szerveződni, hosszanti irányban is lehet toldani, de akár a vertikális növekedés is elképzelhető, a szerkezeti rendszer megengedi a felfelé építkezést. Ez egy olyan gondolatmenet, ami egy újabb, mélyebb kutatásban tudna igazán kibontakozni, kiterjedt rendszerré fejlődni.

Források, felhasznált szakirodalom

- 6/2016. (III. 24.) EMMI rendelet a bölcsődei működésről, az intézmény kialakításának követelményeiről
- <https://csalad.hu/tamogatasok/bolcsodefejlesztési-program>
- Makay Zsuzsanna (2018): Családtámogatás, női munkavállalás.
- Keller Judit : AZ ESÉLYKIEGYENLÍTÉS EGYENLŐTLEN FELTÉTELEI: A KORAGYEREKKORI SZOLGÁLTATÁSOK INTÉZMÉNYI ASZIMMETRIÁI
- Kapitány, B. (2020). Bölcsődéztetési tervek Magyarországon. Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat, 8(2), 55-73.
- Magyarország számokban, 2017, KSH
- <https://www.bekesijarasok.hu/kiemelt-hirek/mi-kell-ahhoz-hogy-mini-bolcsodeje-legyen-a-telepulesnek>
- <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/MagyarNeprajz-magyar-neprajz-2/iv-eletmod-41AA/telepu-les-41D4/a-magyar-nyelvterulet-41E0/csoportos-telepulesek-41E1/falu-es-varostipusok-4284/a-falu-4285/>
- Vass Zoltán, Szakdolgozat, C-VÁZ, BME 2020

Vége

BölcsIDE, BölcsODA

A moduláris mini bölcsőde mintaterve

KÍSÉRLETI SZÁLLÍTHATÓ MODULÁRIS KABINOK, HÁZAK

szerző: Ambrusz Vivien Emese
konzulens: Fábrián Gábor
BME Lakóépítettervezési Tanszék, TDK 2021.

Az elmúlt évtizedekben a magyarországi nagyvárosokban élő fiatalok közül egyre többen döntenek úgy, hogy elhagyják a nyüzsgő, városias környezetet, és helyette vidéken alapítanak családot. Ennek a tendenciának köszönhetően egyre több elnéptelenedett kis településre tér vissza az élet, a gyerekzsivaj. A kisgyermek növekvő száma és az édesanyák munkavállalásának segítése eredményezte a 2018-as jogszabályt, miszerint minden településen, ahol legalább 5 család igényli, az önkormányzat köteles a bölcsődei szolgáltatást megszervezni. A falvakban, községekben sokszor erre a tökéletes megoldás a mini bölcsőde. A mini bölcsőde olyan intézmény, mely a klasszikus bölcsődéhez képest kisebb létszámú csoportban, egyszerűbb személyi, tárgyi és működtetési feltételek mellett nyújt szakszerű gondozást és nevelést.

Ezt az új és máris igen népszerű intézménytípust igyekszik kiszolgálni a mintaterv, amely gazdaságos, egyszerűen és gyorsan építhető, az esetleges demográfiai változásokat követve áttelepíthető/bővíthető moduláris, előregyártott megoldás. A terv célja, hogy kis alapterületen, kevés nyersanyag felhasználásával kínáljon egy élhető, praktikus, bárhová adaptálható házat, ami választ ad ezekre az új szociális kérdésekre.

